

HRVATSKI LIST

Izlazi svaki dan osim nedjelje poslije podne u Puli u nakladnoj tiskari Jos. Krepotic, Trg Custova 1, gdje se nalazi tiskara, uredništvo i uprava lista. Za uredništvo odgovara izdavalac Josip Hain. Telefona broj 98. Broj poštanske štetionice 36.615. Predplati iznosa 2 K 40 h mjesečno, 6 K tromjesečno, pojedini broj stane 6 helera. Uglavine računa se po 20 h jednostupni petlitrak (3 mm).

Godina 1.

Pula, subota-nedjelja 18.-19. rujna 1915.

Broj 69.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 17. septembra. (D. u.) Službeno saopćenje:

Rusko bojište.
Rusi su kasnil, da osujele protunavala učinak naseg jučer javljenog napada s boka sjeveroistočno Budaca. Bili su bačeni. Nasa topnička vatra unistila je kod toga neprijateljski oklopni automobil. Od tri casnika posade dva su ubijena a jedan je neozleđen dopao ropstva. Od omeadi sve je poubijeno osim jednog čina, koji je također dopao ropstva. U ovom je boju djelatnost u istočnoj jedinici i u pravcu lvice znatno popustila. Polozaj je ostao sasvim nepromijenjen. Obzirom na nemogućnost, da postigne ovim područjima uspjeh, upravio je neprijatelj u zadnje vrijeme to žesće navale na nase bojište, koje stoje u tvrdjavnom području Volinske. Borbe, koje su jučer ovdje usplamile, traju jos, na Sari mlata novoga.

Talijansko bojište.
Na tirološkoj je fronti bilo jučer opet mnogostručnih topničkih bojeva. Jučer u podne poslata je neprijateljska vatra protiv visoravnima Lavarona i Folgarina. Danas poslije ponoći navala je na nase talijanske pjesadnje brdo Koston i nase jedinice sjeverno-ovog ograničenog brda. Ovi nastupi bili su odbijeni uz znatne gubitke po napadace. U koruskom području razvija neprijateljsko topništvo osobito proti prostoru Tihiza zivalnu djelatnost. Ovo mjesto i to ošidno tamošnjih belnica liše optreljena iz dugonosnih topova iz pozicija blizu pograničnog prelaza Sondogje. Na primorskoj fronti ponovila se neprijateljska navala na goru Boveca. Više je nastajala Talijana vojevano. Borbe međutim nijesu jos dočucane. Dalje niz Soču sve do uključno vojničkog mostobrana vladase razmjerno mir. Nekoliko varoši južno Gorice i sjeverozapadne fronte visoravni Dohberoda nijesu pod živom vatrom neprijateljskih topova. Zapadno sv. Martina izjalovise se jos uvijek potkusaji Talijana, da se priklone.

Zamjenik poglavice generalnog stožera, Graf Hofer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 17. septembra. (D. u.) Iz velikog glavnog stana službeno javlja:

Zapadno bojište.
U Šampanji oledu smo Francuzima nasom sa ručnim granatama komad opasne. Protunavala bi odbijena.
Istočno bojište.
Vojna skupina Hindenburgova.
Južno Drinskoga dopri samo do ceste

UGUST SENOA. Kanarinčeva ljubovca.

(Dalje.)
"Jednu sam Vam zaboravila reći, Lenice se ženili samo sa plemkinjama iz sudeta, djevojke bi se udavale samo za kate, a u staru roditeljsku kuću ne daju da bi se koji tuđeg roda djevojka ušla bila. To kvazi krk, govori mi tvoj tatka, tudjina dovodi tudje navade, preda se stari zakon, provrne se kuća, da ide na rasulo, pretepe se. Zena u blizini gospođaska je, hoće, da ju drugi čine, navlače na svu kalnu, ne zna ni čim, gradi samo za se, pak kako će jednom govoriti, kako ih učiti molitvu roditelja?"
"Ali, samo laka u kumstvu, srodstvu i blizini sa svim Zagorjem i nije bilo drugo. Zivice, za ko on ne bi bilo Lenice, a kuma ih kumice, to jest, ako su stari bili, bili. Može ženska pamet ne zna, ali je taj zakon bio dobar ili los, da se ostane pod svojim dimnjakom, za platom; ali je istina, da su Lenici, i ženski bili vnzda zdrava, jaka, muskarci kao gore, djevojke kršne."

Vidzi-Goduziski-Komaj. Vidzi osvojili smo nakon žestokog uličnog boja. U okolici Viline nastavila se navala. Polozaj istočno Olite i Grodna u glavnom je nepromijenjen.

Vojna skupina bavarskog princa Leopolda.
Prešla je na mnogim mjestima Šaru.

Vojna skupina Mackensenaova.
Neprijatelj ispraznjuje močvarna područja sjeverno Piska.

Jugoistočno bojište.
Od njemačkih četa ništa nova.

Vrhovna vojna uprava.

Turski ratni izvještaj.

Carigrad, 17. septembra. (D. u.) Glavni stan javlja:

U odušku Anafora zaprijetila je nasa vatra radnje utovrivanja, što jh je neprijatelj započeo raditi, pred nasim desnim krilom. Nasa lovnistvo prisililo je na bijeg neprijateljsku toprednjaču, koja se je prehlizavala Salzik-Burna. Nasa obalna baterija pucala je sa nspjehom vnzne neprijateljske pozicije u okolici Sedilabra. Dne 5. septembra pucala je jedna nasih na obali Smea operacijama izvidna patrolja u blizini Elkantare engleski parobrod, koji je vozio preko kanala municiju.

Sa bojnih poljana.

Odbijanje ruskih navala u Besarabiji.
Cernovice, 17. septembra. "Neue Freie Presse" javlja: Na Besarabskoj granici navalili su Rusi sa pojačanim silama na nase pozicije. Rusi su jurili čitri četa u potu, ali su ih nasi odbili. Bitka je trajala od 9 sati uvečer do 1 sat jutro. Nasa je topništvo unistilo rusku rezervu. Rusi su imali nekoliko stotina mrtvih.

Talijani ne šalju svojih četa u Francusku.
Zürich, 17. septembra. "Neue Züricher Zeitung" doznaje iz Haga, da Talijani ne će poslati svojih četa u Francusku.

Njemački nacrti na ruskoj fronti.
London, 17. septembra. Vojnički dopisnik "Morningpost" veli: Od nekoliko dana ovdje je njemačka ofenziva na ruskoj fronti mnogo jača. Sada je jasno, da uzrok primirja nije bila umornost Nijemaca, niti slabo vrijeme, a niti bolji položaj ruske vojske. Nijemci su upotrebili ovo vrijeme, da svoje sila nanovo podijele, pripravi su nove nacerte i započeli nova gibanja.

"Vjerodostojna" ruska izvješća.
Beč, 18. septembra. (D. u.) Iz vojnoga stana se javlja:

Ruski komunikije inasud podatke o borinama kod Derazna, Klowna, Wisnezjeva te zapadno Tarnopola i u području Zaleszkyja, u kojima se navajda, da su u dobi od 30. augusta do 15. septembra

zarobili preko četrdeset hiljada Austrijanaca i Nijemaca te se trse na cijeloj bojničkoj liniji sa uspjesima se podijeli.

U koliko je pojmljivo to nastojanje u sadanjem položaju Rusije, te da to učini dobar utisak kod njenih saveznika i neutralaca, to se može naproti tim podacima komunikije nvestiti, da su bili ruski napadaji obostrano Klewna preko Stable pod leskim gubicima Rusa odbijeni, da su visine kod Gontova i Dilkowca, koje je neprijatelj privremeno zaposjed, od nashih trupa opet izjurisane te da su bili Rusi sjeverozapadno Tarnopola, i to kod pu njima imenovanim krajovima Hladki i Cehow dne 15. septembra potučeni te zapustije oko 2000 zarobljenika u nasim rukama. Po tome neka se sude i ostali podoci toga komunikije, po kome je osobito broj zarobljenika luko fantastičan, da opravdavaju niti tada ne bi potrebno bilo, kad bi se to imalo protezati na cijeloj fronti od Rige do Cernovica.

Novi francuski topovi.
Davos, 17. septembra. "Gazette de Lausanne" javlja, da se u Creuzetovoj tvornici kasuju novi 37 cm mužari, koji bi imali biti jači nego li 42 cm mužari Njemačke. Ovi su mužari visoki 155 cm i nose 9 km u daljinu. Jedan hitac teži 500 kg a vrijedi 2500 franka. Osim ovih pripravljaju se i 24 cm brzi topovi, koji nose 20 km u daljinu, a svaki hitac teži 170 kg, te može u jednoj minuti odapeti četiri lica. Creuzet je pripravio i za talijanske brodove 34 cm topove i 26 cm mužare.

Engleski gubici.
Genf, 17. septembra. Prama vijestima svjetskih listova, nalaze se u engleskim listovima gubitaka imena 26 engleskih divizija, koje imadu po 16 bataljuna. Neke nove divizije bure se razvijene u Francuskoj, na Dardanelima i u perzijskom zlatjevu.

Veliki uspjeh na karvičko-julskoj fronti.
Beč, 17. septembra. (D. u.) Javljaju iz stana ratnih dopisnika:

11. septembra postigli smo na karvičko-julskoj fronti veliki uspjeh. Poslo nam je za rukom, da osvojimo u šest-nastnoj borbi u fronti širokoj četiri kilometra uzvisne neprijateljske pozicije. Od ovog su dana opadne Findenningkofel i Gima de purarte u nasem posjedu. Ove je jako utvrđene pozicije drzao neprijatelj od početka rata.

Dok su se nepresane navale neprijatelja na različitim odsjecima nase fronte škrsile u nasoj vatri te je kod njih neprijatelj uvijek odlo kravale glavje, donio nam je naš prvi napadaj, što smo ga las onog dana poduzeli na dio neprijateljske fronte, odmah sjujan uspjeh. Nasi gubici bijahu neočuvivo neznatni.

Poslije podne istog dana kasuo je neprijatelj iz sviju kalibra, opet da jurisa na našu poziciju na Vrsiču. Navala imala

slabim navadama nase kuće, jer prije oženio bi se svaki Lenić, ako nije išao u popove, koji se ne smiju ženiti. Za moga oca govoril mi stari ljudi — jer sam ja rada raspikivala za nasu prošlost — da je za mladosti bio vrsni čovjek, najljepši, najbudi plemićki mladac u čitavom Zagorju. Ne poznavaš ga za mlada, jer sam njegovala, te je po njem ugledala svijet, ali kakovo mi je bilo bilo pod starost, rekla bih, da je za mladih ljeta morao biti prelijep. Roditelji, mazači ga, poslali pokojnom mi oca ovamo u Zagreb, u škole, i da im se zadnja granica ne iskvari, dinstoje ga za primi za prištava, kasnije bude u nasem kraju i veliki sudac.

Omla je u Hrvatskoj druganje bilo, Ako si bio gljedog vlastelina, pa on-la kako tako iskoljan, nije ti fallia velika ili bar mala sučija. Sad je dakako, kako mi veld, drugujeje.
I nar: znate, da su roditelji moga oca namah ljerali po ženu. Uze zbilja po starom običaju plemenihi gospodstvu iz sujedstva. — moju majku, koja mi u kuću donese lijep imetak, te je renetnihi dvor

je udes sviju ostalih: škrsna je uz goleme gubitke po neprijatelja nasom vatrom.

Entente.

Daljni pozivi u Rusiji.
Berlin, 17. septembra. "Berliner Tagblatt" javlja iz Stockholm: Ruski ratni ministar namjerava pozvati pod oružje najmlađe godine i to 1912. do 1916. za polovicu septembra.

Ruska vojska.
Berlin, 17. septembra. Car je potvrdio zakone o pozivu novih vojnika, koji bi ukupno imalo biti tri milijuna, na za sada će se pozvati pol oružje samo mladja godista. Iz ovog se zaključiti, da ruski gubici od mjeseca maja ovamo iznasaju oko 2 milijuna, koje se hoće nadopuniti novim pozivima.

Engleska mora dati novu vojsku.
Turin, 17. septembra. "Stampa" piše: Engleska nije dosada bogzna što učinila. Ako se zbilja misli na oslobodjenje Francuske, Belgije i Poljske, onda će Engleska morati pripraviti novu vojsku od bar 2 i pol milijuna.

Viada i Duma.
Stockholm, 17. septembra. Vojnički zapovjednik u Petrogradu zabranio je skupštine, koje se ime držali u Petrogradu buduće nojsje. Opozicionali zastupnici pozivaju se pod psuku. Izgleda, kao da su vojnički krugovi protivni opozicionalmim zastupnicima Dume.

Ententine lazi.
Carigrad, 17. septembra. Neistinite su vijesti, što ih sire ententine vlasti o Turskoj, prama kojima su Rumunjska i Bugarska zabranile izvoz žita, te se je skugarsko živežna u Turskoj počeleverozustiti, da petroleja i ugljena nema, da je cijena kg kruta i frank i 25 centezima, da su muslimanski zahlijevali potporu od magistrata. Sve su ove fantastične vijesti od početka do kraja izmišljene.

Balkan.

Kako Bugarska silavca neutralnost.
Sofija, 17. septembra. U Bugarskoj se slijedi velikom pažljivošću razvikat pitanja, što su u zavez sa ratom. Ne može se zahtjevati od jedne neutralne vlasti, da ona podupire ratujuće stranke, na natin, da ost-tuje svoju industriju. Narazmjerno bilo bi, da se opnovulasti njemačke i austrijske konzule neka kod odlaska svakog broda istog pretraže i neka vaju brojavno bez žica svojim vladama one parobrode, koji nisu kreali ratnog materijala. Ovim bi brodovima mogli putovati i putnici po moru ili Dunavu, te bi jh stalno austrijska i njemačka mornarica pratila i određene luke, pa makar ako bi na brodu bilo i par Engleza, koji idu za tim, da poveruju trimilijunsku Kicenerovu vojsku,

hlaš lijepo uredjen bio, kao nikad. Govorili mu stari ljudi, da mi je majka ljepota nad ljepotom bila, k tomu gospodja fina ali i radna. Rekose mi i to, da je bila bila, blaga, sanjarske čudi. Sve to prijatam samo po čuvanju, jer ja svoje majke poznavala nijesam; prerano mi legnu u grob. Ne znam, kako se je s mojim ocem slagala: čula sam, da nije baš najbolje. Ona da je bila ožbijna, mirna, on raznožen žestok mladac, pak je možebiti kremen kremen ob oćak. Tako se bar govilo; ne znam, je li istina, jer i sami znate, da svijet svasta govori, a ni pozivlje nije istina. Ali Bog dala mirnim vjeliš pokoj! Najrije imali sina, dijete, vjeli se, malo i drago, pametno kao čovjek, okretno kao vjeversica. Kolike radosi! Dakako! Uz lijepog sinčića ne će plome zahbiti. Nas ženske i onako ne broje u ništa, premda bez ženskih opet ne bi bilo muskih. Krataka im je bila radost. Dodjose boginje, uzeše im sina. Sad je trebalo misliti na novu mladinu, da ne izgine starina. Tada godinu dana po bratovoj smrti rodih se ja Zalosna. Bože moj! Zarlo sam se rodila? Rad mene unre mati, moja dobra mati!"

(Dalje slijedi.)

